

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดราชบุรีมีความสำคัญหลายประการ ทั้งในเรื่องประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ การดำรงชีวิตโดยวิถีชีวิตแบบไทย ๆ จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยเป็นศูนย์กลางในด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการปศุสัตว์ของประเทศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในด้านพลังงานของประเทศ ปัจจุบันเมืองราชบุรี เป็นศูนย์กลางด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และการคมนาคมในภูมิภาคเป็นดินแดนแห่งวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลอง และสายหมอกแห่งขุนเขาตะนาวศรี เป็นเมืองที่เต็มไปด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่หลากหลาย ที่ผสมผสานและอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนและลงตัว ราชบุรีมีสถานที่และกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจมากมาย ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุและอนุสรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่งดงาม รวมทั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญเมืองหนึ่งของภูมิภาค จังหวัดราชบุรีมีเนื้อที่ประมาณ 5,196.462 ตารางกิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลัก สภาพภูมิประเทศแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ พื้นที่ภูเขาสูง บริเวณชายแดนด้านตะวันตกติดกับสหภาพพม่าและด้านใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรี พื้นที่ราบสูงและที่เนินตอนลาดบริเวณถัดจาก แนวเทือกเขามาทางด้านตะวันออกจนถึงตอนกลางของจังหวัดมีแม่น้ำภาชี และลำห้วยสาขาเป็นสายน้ำหลัก ที่ราบลุ่มสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองและด้านตะวันออกของจังหวัด ที่ราบลุ่มต่ำ บริเวณตอนปลายของแม่น้ำแม่กลองที่เชื่อมต่อกับจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเพียง 1-2 เมตร

แนวโน้มการท่องเที่ยวมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและสามารถสร้างรายได้หลักให้กับประเทศหรือพื้นที่ที่รองรับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนจนถึงการสร้างระบบกลไกทางการตลาด เพื่อให้เกิดการสนองตอบต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและเจ้าของทรัพยากร ในขณะที่การท่องเที่ยวได้พัฒนา และเกิดการขยายตัวค่อนข้างสูง การท่องเที่ยวเองกลับสร้างผลกระทบด้านลบทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้จึงได้เกิดการค้นหารูปแบบของการท่องเที่ยว กล่าวคือการท่องเที่ยวควรมีทิศทางในการตัดสินใจพัฒนา และ

การจัดการอย่างยั่งยืน รวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เข้าด้วยกัน

การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท เป็นจุดขายที่สำคัญ ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ การจัดกิจกรรม ที่พักผ่อน วัฒนธรรมชนบท จึงเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โสมสเคย์ในประเทศไทยเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีกระแสวิษณุมาจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกำลังแพร่หลาย โดยได้รับความสนใจจากชุมชนต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อเข้ามามีส่วนร่วม ในการท่องเที่ยว โสมสเคย์จะต้องไม่ทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนต้องตระหนักว่า รายได้จากการท่องเที่ยว เป็นเพียงรายได้เสริมจากอาชีพหลักของชุมชนเท่านั้น ส่วนในด้านนักท่องเที่ยว จะต้องมีความเข้าใจว่า โสมสเคย์เป็นการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว จึงจะถือว่าเป็นบรรลุเป้าหมายของโสมสเคย์

จากที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้ศึกษาได้สังเกตเห็นถึงประโยชน์ของการศึกษาถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชนบท และโสมสเคย์เป็นวิธีการนำเสนอการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง และเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบโสมสเคย์ให้สมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น การให้บริการตามมาตรฐานโสมสเคย์ไทย จำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจวิธีการให้บริการที่พักผ่อนอย่างมีคุณภาพ สะดวก สะอาด ตลอดจนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เจ้าของบ้านพักโสมสเคย์ได้ทราบถึงแนวทางการให้บริการต่อนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ซึ่งจะนำไปสู่การบริการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของสวนสันติภาพโสมสเคย์ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ตามมาตรฐานโสมสเคย์ไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของสวนสันติภาพโสมสเคย์ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีตามมาตรฐานโสมสเคย์ไทย ในทัศนะของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะผู้ตอบแบบสอบถาม

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของสวนสันติภาพโฮมสเตย์ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีตามมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย จำแนกตามลักษณะผู้ตอบแบบสอบถาม มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของสวนสันติภาพโฮมสเตย์ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการของสวนสันติภาพโฮมสเตย์ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำนวน 110 คน (ที่มา : ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักของสวนสันติภาพโฮมสเตย์ปี 2555) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือ ลักษณะประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนครั้งที่เข้าพัก และลักษณะการมาท่องเที่ยว

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การให้บริการตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านมูลค่าเพิ่ม

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ระหว่างเดือนกันยายน ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของสวนสันติภาพโฮมสเตย์ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ผู้วิจัยได้นำประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 7 ด้าน (ประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ ,กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๓) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ

ลักษณะประชากรศาสตร์
1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. สถานภาพสมรส
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
7. จำนวนครั้งที่เข้าพัก
8. ลักษณะการมาท่องเที่ยว

ตัวแปรตาม

การให้บริการตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
- ด้านที่พัก
- ด้านอาหารและโภชนาการ
- ด้านความปลอดภัย
- ด้านการจัดการ
- ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว
- ด้านการส่งเสริมการตลาด
- ด้านมูลค่าเพิ่ม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริการ หมายถึง เป็นกิจกรรมผลประโยชน์หรือความพึงพอใจที่สนองความต้องการแก่ลูกค้า

โฮมสเตย์ไทย หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะพักร่วมกับเจ้าของบ้านหลังเดียวกัน และศึกษาธรรมชาติ วิถีชีวิตไทยหรือวัฒนธรรมไทย โดยมีการจัดบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร และได้จดทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย หมายถึง กำหนดให้มีดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย 7 ด้าน ได้แก่

- ด้านที่พัก

ลักษณะบ้านที่เป็นสัดส่วน ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย มีห้องอาบน้ำ และห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือชุมชน

- ด้านอาหารและโภชนาการ

การคำนึงถึงชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร มีน้ำดื่มสะอาด ภาชนะที่บรรจุอาหารสะอาด มีห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวถูกสุขลักษณะ

- ด้านความปลอดภัย

การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

- ด้านการจัดการ

การต้อนรับ และการสร้างความคุ้นเคย มีการสร้างกิจกรรม และเปลี่ยนความรู้ในวิถีชุมชน

- ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว

การยอมรับจากชุมชน มีข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว และเจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น หรือประสานงานให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว

- ด้านการส่งเสริมการตลาด

สิ่งพิมพ์ เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนและ ต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

- ด้านมูลค่าเพิ่ม

การสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึกหรือจำหน่าย แก่นักท่องเที่ยว ต้องมีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกที่พักแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยว
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริหารโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

สำหรับผู้ประกอบการ

3. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการหรือผู้สนใจสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินธุรกิจโฮมสเตย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี